

Сценарій виховного заходу «Народні обереги»
вихователя ГПД вищої категорії
гімназії «Академія»
Борозенець Алли Леонідівни

« Народні обереги»

На сцені панно з елементами української хати: піч, хліб на столі, рушники, кетяги калини, гілки верби, вінок...

(6 учнів)

1 уч. Земля моя, земля найкраща в світі –

Я твій маленький тонкий пагінець.

Без тебе я ніде не зможу жити,

Для мене ти і ненька і мудрець.

2 уч. Земля моя, мій милий рідний краю,

Тебе я тільки – тільки пізнаю.

Твою красу всім серденьком вбираю

І хочу знати історію твою.

3 уч. Я хочу знати витoki – джерела

І рідну мову, щирості слова.

Бо ще жива культура, ще не вмерла,

Бо Україна – вічна і жива.

4 уч. Земля моя, земля найкраща в світі,

Ось тут моє коріння і рідня.

Бо тут мого народу сонце світить,

Я тут расту і тут живу щодня.

5 уч. Земля моя, прекрасна Україно!

Твоєю піснею я душу оживлю.

Для мене ти і вічна і єдина.

І я тебе всім серденьком люблю!

6 уч. Відкрий, земля мені усе таємне,
традиції народу покажи!

Я хочу знати все, ти поділися,

Про обереги щиро розкажи

(Йдуть зі сцени, виходять 3 дівчинки, під тиху душевну мелодію)

1. Обереги - це наші давні і добрі символи, їхнє коріння сягає в глибини століть. Обереги – це наша оселя, усе, що в ній є. Все, що ми нажили, що одержали у спадок від своїх батьків, чим збагатилися і освятилися.

2. З кожним днем віддаляється від нас біленька прапрабабусина хатка у вишневому саду з мудрим словом, доброю порадою, лагідною усмішкою, щасливими спогадами. Адже у цій хаті наш корінь роду, щось одвічне, як життя.

3. Тож вирушаймо у подорож до стародавньої української оселі, де завжди тепло і затишно завдяки символам-оберегам: матусеній пісні, печі з палаючим вогнем, яскравим ягодам калини, кольоровим вінкам та вишитим рушникам...

(Йдуть зі сцени, виходять 3 хлопчики, під тиху душевну мелодію)

1. Обереги мої українські,

Ви прийшли з давнини в майбуття

Рушники і пісні материнські

Поруч з нами ідуть у життя.

2. Нам любов'ю серця зігрівають –

Доброта і тепло в них завжди

Вони святість і відданість мають,

Захищають від лиха й біди!

3. Стежку Шевченка, Тарасову Думу

І безмежного поля солону можуть,

І колосся любові, і зернятко суму,

Рушники українські у вічність несуть...

Ведучий. Стверджують, що слово «рушник» походить від слова «рушати». Тому що мати, проводжаючи сина в далеку дорогу, завжди замотувала йому хліб у власноруч вишитого рушника.

Мати: Ой прийми, синочку, рушника від мене.

Від зла, від спокуси, най береже тебе.

Його вишивала різними нитками,

Тихо поливала дрібними сльозами.

У цім вишиванні всі мої старання,

на тебе, мій сину усі сподівання,

рушай вже, синочку, та скоро вертайся,

дарунка мого бережи, не цурайся..

Син: рушник біля серця триматиму, мамо,

нічого лихого не трапиться з нами,

бо серед пригод і чужинських доріг

завжди біля мене є твій оберіг.

(виходять діти під тиху зворушливу музику)

1. Приходила людина в життя і зустрічали її рушником. Мати готувала ще до народження дитини – рушник долі. Для хлопчика вишивала на ньому дубові листочки, щоб сильним і мужнім був син.

2. А для дівчинки – калину, щоб гарна була, як калина. Цей рушник, після народження, клала мати під подушку дитині. З ним несли дитя хрестити, на ньому благословляли на одруження. Цей рушник берегли все життя.

3. Рушник-уповивач теж матуся виготовляла завчасно. Вибілювала його, прала кілька разів, щоб був м'якеньким. А коли вповивала дитину, то примовляла:

Вповиваю тебе, сину, в рушничок біленький,

Щоб виростав великий і був здоровенький!

4. Підростала дитина і мати готувала рушник-утирач. На ньому квіти, дерева з пташками і слова: «Доброго ранку», «Щасливої долі!», «Доброго здоров'я!»

Цей рушник висів на кілочку біля дверей. Подавала мати його синові і примовляла: «Утирайся, мій синочку, в рушничок біленький та будь же з ним ти щоднини добрий, веселенький!»

5. А ще був рушник-обрус. Ним на свята застеляли стіл у хаті. Був він білим – білим а ще й з яскравими візерунками, адже на ньому викладали найсвятіше, що мали люди – хліб, випечений в українській печі.

(Танок з рушниками)

(Виходять 11 учнів, центральний тримає хліб на рушнику)

1. Щедрим сонечком, ясним нині
Хліб лежить на новій скатертині.
2. Був він змелений і протришений,
У діжі старенькій замішений.
3. На тривогах, на нашій щирості
Він настояний, і розчинений.
4. Надихайтесь запахом хлібним,
Щоб він пахнув вам полем рідним!
5. Хліб наш насущний, будь в нас довіку,
В кожній оселі, на кожному столі.
В трудну годину і радість велику
Сійся, родися на рідній землі!
6. Символ життя, і достатку, і любові,
В праці здобути приходиш у дім,
На вишиванім лежиш рушникові
І перевагу ти маєш над всім!
7. Хлібом насущним гостей зустрічаєм,
На рушникові рясному несем
Все найдорожче, що серденько маєм,
радісно друзям своїм віддаєм!
8. Ми ж українці, душею багаті,
Працею славен народ наш завжди.

Хочем, щоб хліб був у кожного в хаті

І не було в нас ніколи біди!

(Йдуть, на сцені залишається мама з двома доньками, на слайді палаючий вогонь у печі)

1 Донька: - Матусю, а чому піч називають оберегом?

Мама: - Тому що в ній випікали запашний рум'яний хліб.

А ще – це оберіг тепла і затишку, лікарня для хворих і просто насолода для ока.

2 Донька: - А мені бабуся розповідала, що вогонь у печі – це символ добрих і людських стосунків, усієї сім'ї та оберіг для всіх членів родини.

1 Донька: - А мені дідусь казав, що люди вірили в те, що вогонь очищає душу від усього злого і недоброго, наділяє силою і здоров'ям.

Мама: - Коли люди, щось готували, то обов'язково зверталися до печі з молитвою, адже вірили, що вона жива істота. Хочете смачних страв? Попросіть у печі! Особливо прохали піч, коли випікали хліб, або ваші улюблені смачні пироги з сиром:

А в нашої печі золотії плечі,

А срібні кресала, щоб пироги випікала

(Пісня: «Ой чула - чула – чула...»)

(На сцені дві дівчинки)

- Оленко, до нас сьогодні свати приходять

- Ой, подружко, невже ти заміж виходиш?!

- Та ну тебе! Старша сестра Галя заміж іде! То мама їй наказувала, як гості до хати, то ти починай піч колупати.

- Не розумію я, Улянко, цього звичаю! Навіщо дорослі дівчата уже піч колупають?

- Мабуть вдають, що вони дуже сором'язливі!

- А от і ні! Я в бабусі розпитала.

- А тоді для чого?

- Щоб хоча б під нігтями з тобою ще на деякий час лишалася крапля тепла з батьківської хати, шматочки печі нагадуватимуть молодиці про безтурботне та веселе життя.

- Ой! Тепер знатиму! Забалакалась я з тобою, Уляночко, а мені ще молодшу сестричку Орисю спати вкладати.

(На сцені мама заколисує дитину, співає колискову, тихо підходить і сідає поруч донька)

- Матусю, а коли я була маленькою, ти мені теж так співала?

- А як же, люба! І тобі співала, і братикові співала і тепер маленькій Марійці співатиму.

- А для чого матусі співають діточкам колискових?

- А для того, доню, що пісня для українців – це великий оберіг. Ми народ співочий, що не трапиться, все співаємо.

- Так я чула і в саду гуляючи співають, і на вечорницях співають, і на весіллі, і у полі, коли працюють, співають.

- Люди співають і коли сумно, і коли весело, і від радощів, і від туги.

- А колискова пісня, вона особлива: через неї мама переливає усю свою любов до серденька дитини. Мамина пісня чарівна: вона відганяє зле, лихе від колиски, а закликає добре та радісне.

(4 учениці та 2 учні)

Учениці:

1. Лечу на крилах уві сні до тебе

Всміхаюсь ніжно я нічним серпанком

І сповиваю зоряним я небом,

Щоб спав спокійно, сину мій, до ранку.

2. Я долю твою пишну уквітчаю

Співатиму так ніжно, аж до ранку

Я піснею добро тобі скликаю

А все лихе розтане до світанку.

3. Нехай насниться тільки кольорове

Жар-птиці, сонце, в тихім небі зорі

Сіренький котик, лагідний м'якенький

І човник що до щастя мчить у морі.

4. Лечу на крилах уві сні до тебе

Всміхаюсь ніжно я нічним серпанком

І сповиваю зоряним я небом,

Щоб спала, доню, до самого ранку.

Учні:

1. Заспіваю мені, мамо, свою колискову

Нагадай мені, мамо, про щиру розмову

Заспівай мені, мамо, про зорі ясні,

Бо припали до серця мого ці пісні.

2. Про колосся у полі, що тягнеться ввись,

Пригадай, як маленьким ще був я колись

У весняне світання кличуть ніжні пісні.

Заспівай, моя мамо, колискову мені

(Коліскова пісня)

(На сцені залишаються 2 учні під тиху колискову пісню)

1. Зазвичай, кожна родина для усіх дітей користувалася лише однією колискою, змінюючи в ній тільки тканину. Якщо у подружжя вже не народжувалися діти, колиску клали на горище, але ні в якому разі не викидали, та не спалювали. Тому що вважали, що тоді у всьому роді не буде дітей.

2. Колиска, гойдалка, люля... Так називали її наші предки. Честь витисати колиску довірялася не кожному, але лише тому майстрові, щоб не був розлучений і мав велику та дружню сім'ю. Робили колиску з калини, клену, явора, ліщини. Та найчастіше виплітали з верби, тому що верба – це ще один оберіг українського народу.

(Виходять під пісню «А верба над водою...»)

1. Як йде весні до мого краю

І грає сонце веселіше

Верба найперша зацвітає

І на землі стає тепліше

2. Верба схилилась над водою

І віти-коси в річці миє.

Своєю вродою простою

Людині завжди серце гріє

3. А як журба на серці, туга

Прийди до світлої вербички

І прихилися, як до друга

Чи як до рідної сестрички.

4. Вона послухає, зігріє

І стане легше в світі жити.

Вона твій біль забрати зуміє,

Верба уміє це робити.

5. Верба для українців - святе дерево. Про це знали люди здавна, і завжди зверталися до верби, бо вона злих духів відганяла, і в біді людині допомагала, від тяжкої хвороби спасала.

6. Бувало, захворіє людина та й до верби йде. Візьме білої кори, щоб запарити відвару цілющого, та випити або викупатися в ньому. Та за декілька разів хвороба й проходила.

7. Якщо тяжко на душі, прийди до верби, притулися до неї, попроси поради, розкажи їй про свою тугу, і все як рукою зніме. А ще верба воду чистить.

8. Мудрі наші предки знали, що верба має здатність очищати воду, робить її солодкою, цілющою, тому й садять верби у нас біля водойм, ставків і обов'язково над криницею, щоб вода в ній буда живою та цілющою.

9. Ой, вербо, вербо зелена,

Спусти гіллячку додолю,

На зелену діброву,

На червону калину,

Де соловейко гніздо в'є,

А сивая зозуленька кує!

10. А ще вербу у церкві святять на вербну неділю, за тиждень до великоднього свята.

(Танок з вербовими гілочками)

(Виходять 7 учнів)

1. Я хочу жити у своїй країні,
Де рідна мова, пісня чарівна,
Де ллються ніжні трелі солов'їні,
П'янить пахуча, радісна весна.
2. Бо тут світанки сонячні й росисті,
А синява небес ясна-ясна.
Та помисли людські і добрі й чисті
І паляниця хліба запашна
3. На вишитому в квітах рушникові
На білій скатертині на столі.
А люди всі гостинні і чудові
І мир та щастя на святій землі.
4. Я хочу завжди жити в Україні,
Де золотіють колосом поля,
У люблячій і дорогій родині,
Бо це найкраще, це моя земля.
5. Тут одягають в свято вишиванки,
І ллються в небо чарівні пісні.
Тут краєвиди у легкім серпанку,
Такі казкові і дорогі мені.
6. Я хочу чути пісню пречудову,
Билини, думи і казки свої.
Багату й рідну українську мову
І колоритні приказки її.
7. Бо це моє – чарівне, найсвітліше,
Земля батьків, що силу всім дає.
Вона для мене рідна, найсвятіша,
Тут все найкраще, що у світі є.

(Діти виконують пісню «Є на світі така країна...»)

